Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Fehérgyarmati Katasztrófavédelmi Kirendeltség

H-4900 Fehérgyarmat, Kölcsey u. 27.
Tel: (+36 44) 362-005 Fax:(+36 44) 362-005
e-mail: fehergyarmat.kir@katved.gov.hu

Szám: 36520/174/2016.ált.

Tárgy: Tájékoztató
Ü. i.: Csürös Richárd tű. fhdgy.
Hiv. szám:
Tel.: 06-44/510-082

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

Az adott fűtési szezonban keletkezett magas számú kéménytűz káresemény valamint szén-monoxid mérgezés okán a Fehérgyarmati Katasztrófavédelmi Kirendeltség az illetékességi területén lévő településeken lakossági tájékoztatást kíván közre adni. A tárgyi tájékoztató anyagot jelen levelünk mellékleteként csatolva küldünk meg, mellyel kapcsolatban azt legyenek szívesek a helyileg szokásos módon a település lakosai számára elérhetővé, megismerhetővé tenni.

Fehérgyarmat, 2016. február 02.

Tisztelettel:

Tamás Ferenc tűzoltó alezredes
Kirendeltség-vezető

Melléklet:

Készült: 90 példányban
Kapja: 1. Irattár
2. Illetékességi terület Polgármesteri Hivatalai (89)

A fűtési időszakkal kapcsolatos tüzek megelőzése

Minden évben több haláleset is bekövetkezik **szén-monoxid mérgezés** miatt, amely megelőzhető lenne a fűtőberendezések, kémények rendszeres karbantartásával, ellenőriztetésével, valamint szén-monoxid érzékelő felszerelésével.

A szén-monoxid (CO) a tökéletlen égéskor keletkező melléktermék. A nem megfelelően működő kéményből az égéstermék (füstgáz) visszaáramolhat a lakásba, illetve a nem kellően tömör kályhákból, kandallókból, füstcsövekből, az elszennyeződött fürdőszobai átfolyós vízmelegítőkből közvetlenül is bejuthat a lakótérbe. Mivel a szén-monoxid színtelen, szagtalan, érzékszerveinkkel lehetetlen észrevenni. A mérgezés kezdeti tünetei a hányinger és a fejfájás, azonban szervezetünk nem minden esetben ezekkel a tünetekkel reagál, márpedig a szén-monoxid jelenlétének késői felismerése könnyen tragédiához vezethet.

A megelőzés érdekében

- a kémény használaton kívüli bekötő és tisztító nyílását nem éghető anyaggal hézagmentesen lezárva kell tartani.
- Ne tömítsük el a régi nyílászárókat, ne takarjuk el a szellőzőket!
- Ne próbáljuk magunk, szakember nélkül javítani a kéményt vagy a fűtőberendezést, mert ahhoz speciális szerszám, alkatrész, kellő szakismeret szükséges.
- Ha zárt helyen gázszagot vagy szúrós, fojtó égéstermék-szagot érzünk:
  - azonnal szellőztessünk (kereszthuzat a leghatásosabb),
  - zárjuk el a gázvezeték főelzáró szerelvényét,
  - ne használjunk szikrát okozó készüléket, eszközt (villanykapcsoló, telefon, gyufa stb.)
  - hagyjuk el a helyiséget,
  - kintről telefonon értesítsük a gázszolgáltatót!
- Ha fejfájást, émelygést érez:
  - szellőztessen,
  - zárja el az égéstermék-visszaáramlást okozó készüléket,
  - menjen szabad levegőre!

A **kéménytűz** a tűzeseteknek egy sajátos fajtája. Optimális esetben az égéstermék a kéményen keresztül távozik, azonban ha nem megfelelő a kémény kialakítása, vagy elmaradt annak tisztítása, karbantartása, a korom megtapad a kémény falán, a lecsapódó párával vegyülve kátrány keletkezik, és ez a lerakódás az intenzivebb fűtés megkezdésekor a 480 °C-ot elérve izzani, égni kezd, és bekövetkezik a kéménytűz. Jellegzetes, hullámzó hang jelzi, hogy beindult a kéményben az izzás, az égés, amely során a hőmérséklet akár az 1000 °C-t is elérheti.

Ebben az esetben az első teendő, hogy a tűzoltóságot haladéktalanul értesítsék, a tüzelőberendezés szellőzőnyílásait lezárják, majd a kémény felületéről minden éghető anyagot – képet, falburkoló anyagot – távolítsanak el. A kéményt tejes hosszában, egészen a padlásig ellenőrizni kell. A rendkívül magas hőmérséklet miatt lényeges, hogy a kémény valamennyi tisztítónyílása zárva maradjon. A kéménytűz eloltása érdekében nem szabad vízzel beavatkozni.

Tűzveszélyt jelent, hogy a régi épületek felújítása során sokszor nagy teljesítményű fűtőberendezést szereltek be fagerendás házakba, és amikor az új, nagy hőt termelő kályhával befűtenek, a fagerendák beizzanak, és az így keletkező tűz átterjed a födémre és a tetőszerkezetre is. Szintén régi építésű házaknál fordul elő, hogy a téglakéményt csak a padlásig építették meg, onnan fém vagy eternit csővel vezették ki az égésterméket. Erőteljes fűtés esetén ez is a tetőszerkezet izzásához, kigyulladásához vezethet. Az öregebb házaknál a béléscső nélkül épített kémények is tüzet okozhatnak.

Nem kifejezetten a fűtőberendezések által okozott tüzekhez tartozik, de történt már olyan eset a fűtési szezonhoz kapcsolódóan, hogy a ház tulajdonosa a kályhából a salakot éghető anyagból készült edénybe öntötte, az lángra kapott, és a tűz a melléképületet, majd az egész családi házat lángba borította.

Hogyan előzhető meg a veszély?

A kémény nem éghető anyagból készülhet, ellenkező esetben nagyon szigorú nemzetközi normáknak is megfelelő módon lehet csak kialakítani. A kémények használatának engedélyezését jelenleg a kéményseprő közszolgáltatók végzik, míg a gázzal működő fűtőberendezések esetében a gázszolgáltatók adják ki a működtetéshez szükséges engedélyt. Kizárólag kifogástalanul működő kéményt szabad használni, amelynek járatába nincs éghető anyag beépítve, illetve amelynek tisztítását és ellenőrzését minden évben elvégeztették. Az égésterméket füstcsövekkel elvezető készülékek esetében tökéletesnek kell lennie a csövek állapotának, azok illeszkedésének, és a falhoz történt rögzítésének. Csak engedélyezett típusú, kifogástalan műszaki állapotú tüzelő- és fűtőberendezést szabad használni.

Épületen belül különösen fontos gondoskodni a tüzelő-, fűtőberendezéseknek helyet adó helyiségek levegőpótlásáról, a helyiség szellőztetéséről. Ennek ne legyen akadálya télen a néhány percig beáramló hideg levegő! A szellőztetés elmulasztása a lakásban CO felhalmozódáshoz és tragédia bekövetkezéséhez vezethet.

Tapasztalatok alapján problémát jelentenek az újból üzembe helyezett kémények, a hétvégi házak, a melléképületek kéményei, illetve az, amikor egy-egy átalakítást nem megfelelően terveznek meg és kiviteleznek. Előfordul, hogy engedélyezés nélkül bekötnek többféle fűtőberendezést – gázkészüléket és szilárd tüzelésű kályhát – egy házban, és mivel a kályhának erősebb a huzata, a gázkészülék kéményéből visszaáramoltatja a szennyezett levegőt. Erre a hibára az elmúlt időszakban több példa is volt.

Amennyiben korábban nem használt kéményt ismét üzembe kívánnak helyezni, azt csak a kéményseprők által végzett vizsgálat után tegyék! A füstelvezető rendszer felülvizsgálatának lehetőségét a kéményseprő közszolgáltató részére minden évben biztosítani kell, az esetleg tapasztalt hiányosságokat ki kell javítani vagy javíttatni, addig a kéményt használni nem szabad. A kéményseprő szolgáltatót ne tekintse ellenségnek, hiszen az Önök biztonsága érdekében szeretné a kéményt ellenőrizni!

A gázzal üzemelő készülékeket ajánlott a gyártó előírásainak megfelelően szakemberrel ellenőriztetni, karbantartatni.

Berendezések a biztonságunkért

A kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény az ingatlan tulajdonosának és használójának kötelezettségévé teszi a helyiség légterétől nem független, nyitott égésterű tüzelőberendezés üzemeltetése esetén

a) a bölcsődei, óvodai vagy iskolai ellátás nyújtására szolgáló,
b) a vendégéjszaka eltöltésére használt,
c) a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást nyújtó bentlakásos intézmény céljára szolgáló,
d) a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásra szolgáló,
e) a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó önálló rendeltetési egység használója a tüzelőberendezés helyiségében a vonatkozó **műszaki követelményeknek megfelelő szén-monoxid-érzékelő berendezés felszerelését és működtetését, amennyiben a tüzelőberendezés közösségi térben vagy vele légtérösszeköttetésben lévő helyiségekben van.**
Továbbá **a helyiség légterétől nem független, nyitott égésterű tüzelőberendezéssel felszerelt, új építésű épület akkor vehető használatba, ha a tüzelőberendezés helyiségében** jogszabályban meghatározott **műszaki követelményeknek megfelelő szén-monoxid-érzékelő berendezést helyeztek el.**

A szén-monoxid érzékelőknek több típusa ismert. Ezek a légtérbe került veszélyes mennyiségű szén-monoxid jelenlétét képesek jelezni, alkalmazásukkal tovább növelhetjük otthonunk biztonságát.

Csak megfelelő minőségű szén-monoxid-érzékelőt vásároljanak !

A hatósági vizsgálattal érintett szén-monoxid érzékelők pozitív és negatív listája elérhető a
Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság honlapján
(http://www.nfh.hu/szenmonoxid_lista)

Lehetőség szerint a tüzelő-fűtő berendezés közelében helyezzen el szén-monoxid érzékelőt, annak működését rendszeresen ellenőrizze, a szükséges karbantartásokat (elemcsere, tisztítás) végezze el!

A fentiek betartása esetén a tűzesetek megelőzhetők, elkerülhetők.

MIT TEGYÜNK KÉMÉNYTŰZ ESETÉN?

1. Értesítsük a tűzoltóságot! (105)
2. Képeket, éghető anyagot távolítsuk el a kémény faláról!
3. Zárjuk el a tüzelőberendezésen égési levegőszabályozó kart! (levegő utánpótlás csökkentése).
4. Felügyeljük a kéménytüzet a tűzoltóság kiérkezéséig (pincétől a padlásig).
5. **Kéménytüzet vízzel oltani tilos! (a kémény belső hőmérséklete kb. 1000 ^{0}C)**
6. Tájékoztassuk a kéményseprő szolgáltatót!

Kéménytüzek megelőzése:

1. Rendszeresen tisztítsa ki kéményét és tüzelőberendezését! Házilagosan kémény kiégetést soha ne végezzen.
2. Gyakran szellőztessen! Soha ne állítson fel tüzelőberendezést olyan helyiségben, ahol tűzveszélyes anyagot (pl. oldószert) tartalmazó levegő van vagy ahová ilyen levegő beszivároghat!
3. Gondoskodjék arról, hogy mindig megfelelő mennyiségű égési levegő álljon rendelkezésre! Ne tömítse le teljes mértékben az ablakok és ajtók réseit! 1 m^3 földgáz, illetve 1kg tüzelőolaj elégetéséhez 15-18 m^3 levegő szükséges. 1 kg tűzifa elégetése kb. 12-15 m^3 levegőt igényel. A kazánházba vagy a fűtőhelyiségekbe építtessen szellőzőnyílásokat és azokat hagyja szabadon!
4. Gondoskodjék arról, hogy a tüzelőberendezés-helyiségben (kazánházban) mindig kellő tisztaság legyen!
5. Ne tüzeljen el műanyagot, festett és rétegelt, nedves fát, lemezt, falemezt, vasúti talpfát, szemetet, hulladékot, fáradt olajat!
6. Csak engedélyezett begyújtó anyagot használjon a tüzeléshez!
7. Csak a tüzelőberendezéshez engedélyezett tüzelőanyagot használja!
8. Szél esetén vagy alacsony külső hőmérsékletnél a kémények huzata erősen megnőhet. Egy megfelelően beépített és működő huzatszabályozó sokat segíthet.
9. Laza, rosszul záródó kéményajtók, tömítetlen kazántagok, rosszul szigetelt égéstermékelvezető-csövek csökkentik a hatásfokot, ráadásul ezek tűzveszélyesek.
10. Kéményét és tüzelőberendezését rendszeresen ellenőriztesse szakemberrel! A kéményseprő szolgáltatót ne tekintse ellenségnek az Ön biztonsága érdekében szeretné a kéményt ellenőrizni.

Felhívom az érintettek figyelmét, hogy KÉMÉNYTŰZ esetet követően az üzemeltetést, csak a szabálytalanság megszüntetésének tűzvédelmi hatóság felé történő igazolását követően **(kéményseprő ipari közszolgáltató megfelelő minősítésű műszaki vizsgálata)** kiadott hatósági engedély birtokában lehet ismételten megkezdeni.

Igazolás hiányában a használatot hatóságom ellenőrizni fogja, és megfelelő minősítésű műszaki vizsgálat nélküli használat esetén tűzvédelmi bírságot szab ki a tulajdonossal, használóval szemben!

A Tűzvédelmi Bírság összege 5000 forinttól, 30 000 forintig terjedhet!

Szén-monoxid mérgezések megelőzése

- Levegő utánpótlás biztosítása
- Égéstermék elvezető ellenőrzés
- Tüzelőberendezés karbantartása

+

- Szén-monoxid érzékelő elhelyezés

CO mérgezéshez vezető okok

¬Szellőztetés nélküli, vagy rosszul szellőzőhelységben használt tüzelőberendezés.
¬Nem rendeltetésszerűen működtetett tüzelőberendezés
¬tüzelőberendezéssel párhuzamosan működtetett elszívó(konyha, fürdőszoba)
¬Eldugult, repedt falazatú égéstermék elvezető

Csak megfelelő minőségű szén-monoxid-érzékelőt vásároljanak !

A hatósági vizsgálattal érintett szén-monoxid érzékelők pozitív és negatív listája elérhető a

Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság honlapján

(http://www.nfh.hu/szenmonoxid_lista)

Lehetőség szerint a tüzelő-fűtő berendezés közelében helyezzen el szén-monoxid érzékelőt, annak működését rendszeresen ellenőrizze, a szükséges karbantartásokat (elemcsere, tisztítás) végezze el!